

UCHWAŁA NR XIV/110/25
RADY MIASTA RAWA MAZOWIECKA

z dnia 28 sierpnia 2025 r.

w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych pomnika przyrody

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz.1153) oraz art. 45 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, poz. 1940, z 2025 r. poz. 884), **Rada Miasta Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:**

§ 1. Uzgadnia się przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych pomnika przyrody – drzewa z gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie pnia 355 cm, wysokości 17,8 m oraz średnica korony 19 m rosnącego na terenie Pl. Marszałka J. Piłsudskiego w Rawie Mazowieckiej na działce o numerze ewidencyjnym 265, obręb 4 - uznanego za pomnik przyrody Uchwałą Nr V/25/15 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 4 marca 2015r.

§ 2. Zakres prac, o których mowa w § 1 obejmuje:

1. cięcia sanitarne polegające na usunięciu gałęzi martwych, zamierających, nadłamanych, usunięcia pędów odroślowych, tylcy;

2. usunięcie konarów pozbawionych „pomp zasilających” (nie rokujących szansy na przeżycie);

3. cięcia prześwietlające w celu wpuszczania wiatru w koronę;

4. cięcia korygujące polegające na wykonaniu skrajnych zabiegów w już ukształtowanej koronie celem poprawiania stabilności konstrukcji. Wykonując takie cięcia należy pamiętać, aby nie usuwać więcej niż 30% całej masy wegetacyjnej;

5. wyrównanie miejsc po wyłamanych gałęziach i koronach;

6. cięcia konarów i gałęzi w koronie wykonywać należy zgodnie z zasadą „1/3” w myśl, której średnica pozostawionej, tuż poniżej cięcia, gałęzi nie jest mniejsza od 1/3 średnicy powstałej po usunięciu rany (tzw. „pompa zasilająca”);

7. zabezpieczenie miejsc po odciętych konarach i gałęziach polegające na oczyszczaniu, uformowaniu i zaimpregnowaniu powierzchni rany lub ubytku. W przypadku ran o średnicy do 10 cm zabezpieczamy całą powierzchnię preparatem emulsyjnym. W przypadku ran o średnicy powyżej 10 cm stosujemy preparat emulsyjny tylko na krawędziach rany, zaś część centralną zabezpieczamy preparatem impregnującym.

8. Zaleca się podwiązanie od strony placu konaru usytuowanego nad ławką.

§ 3. Prace pielęgnacyjne należy wykonać zgodnie z opinią dendrologiczną wykonaną przez Tomasza Łyszczę Inspektora Nadzoru ds. pielęgnacji i ochrony drzew stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 4. Zabiegi pielęgnacyjne na pomniku przyrody powinny być przeprowadzone w terminie do dnia 31 grudnia 2026 r. przez osobę lub firmę posiadającą doświadczenie w pielęgnacji drzew uznanych za pomniki przyrody.

§ 5. Wykonane prace nie mogą spowodować utraty walorów przyrodniczych drzewa będącego pomnikiem przyrody.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miasta Rawa Mazowiecka

Grażyna Dębska

E K S P E R T Y Z A

D E N D R O L O G I C Z N A

*dotycząca stanu zachowani dębu rosnącego na terenie Placu Marszałka
Piłsudskiego w Rawie Mazowieckiej*

Sporządził: mgr inż. Tomasz Łyszcz

*Inspektor nadzoru przy
pielęgnacji i ochronie drzew*

Rawa Mazowiecka, czerwiec 2025 r.

Spis treści

1) Temat opracowania	str. 3
2) Przedmiot opracowania	str. 3
3) Podstawa opracowania	str. 3
4) Zakres przedmiotu umowy	str. 4
5) Cel opracowania	str. 4
6) Wytyczne do opracowania	str. 5
7) Metodyka	str. 5
8) Lokalizacja	str. 6
9) Dokumentacja szczegółowa (techniczno-robocza)	str. 7
10) Podsumowanie	str. 12

Załączniki:

Nr 1. Uprawnienia autora opracowania

1. Temat opracowania

„Ekspertyza dendrologiczna dotycząca stanu zachowani dębu rosnącego na terenie Placu Marszałka Piłsudskiego w Rawie Mazowieckiej”.

2. Przedmiot opracowania

Obiekt: drzewo z gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*)

3. Podstawa opracowania

Umowa z dnia 29.05.2025 r.

ZAMAWIAJĄCY

Miasto Rawa Mazowiecka

Plac Piłsudskiego 5

96-200 Rawa Mazowiecka

WYKONAWCA

Pracownia Przyrodnicza Korona Tomasz Łyszcz

ul. Gminna 44

05-506 Lesznów

NIP: 716-252-63-22

REGON: 14668295

Uprawnienia, mgr Tomasz Łyszcz:

- Biegły sądowy w zakresie leśnictwa, ochrony i pielęgnacji drzew przy Sądzie Okręgowym w Warszawie
- Inspektor nadzoru przy pielęgnacji i ochronie drzew
- Rzecznik ds. leśnictwa
- Klasyfikator gruntów
- Ekspert przyrodniczy ornitolog

PRACOWNIA PRZYRODNICZA KORONA

3/18

Dendrolog-Warszawa.pl

- Rzeczoznawca ds. ekologii i ochrony środowiska
- Brakarz

4. Zakres przedmiotu umowy

Opracowanie ekspertyzy dendrologicznej drzewa rosnącego na terenie Placu Marszałka Piłsudskiego w Rawie Mazowieckiej w celu oceny stanu zachowania.

5. Cel opracowania

Celem opracowania jest:

- a. Analiza zagrożenia, jakie drzewo może stwarzać dla bezpieczeństwa ludzi i mienia
- b. Opis stanu drzewa z uwzględnieniem stanu zachowania pnia, systemu korzeniowego i korony
- c. Opis stanu zdrowotnego i witalności
- d. Wykonanie pomiarów dendrologicznych na podstawie przeprowadzonej wizji lokalnej
- e. Opis morfologiczny i ocena żywotności drzewa (badania dendrologiczne i fitopatologiczne)
- f. Zalecenia dotyczące zabezpieczenia drzewa
- g. Wskazanie zabiegów pielęgnacyjnych w koronie drzewa
- h. Wykonanie niezbędnej dokumentacji fotograficznej

6. Wytyczne do opracowania

- ❖ Uchwała Nr V/25/15 Rady Miasta Rawa Mazowieckiego dn. 4 marca 2015 r. w sprawie pomników przyrody
- ❖ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
- ❖ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego
- ❖ <https://rawamazowiecka.e-mapka.net/>
- ❖ Wizja w terenie przeprowadzona w dniu 24.06.2025 r.

7. Metodyka

Opinię dendrologiczną wykonano stosując metodę VTA (Visual Tree Assessment) oraz specjalistyczną bezinwazyjną metodę przy użyciu tomografu akustycznego ArborSonic 3D. Przy zastosowaniu tomografii komputerowej, zarejestrowano sygnały ultradźwiękowe przechodzące przez tkanki drzewa odbierane od 8 czujników zainstalowanych na pniu drzewa.

Do wykonania pomiarów dodatkowo użyto: Dalmierza Nikon Forestry PRO i taśmy mierniczej

8. Lokalizacja

Dąb rośnie na terenie Placu Marszałka Piłsudskiego w Rawie Mazowieckiej.

Rys. 1 Lokalizacja drzewa

9. Dokumentacja szczegółowa (techniczno-robocza)

Protokół pomiarowy:

Gatunek: dąb szypułkowy (*Quercus robur*)

Adres: Plac Marszałka Piłsudskiego w Rawie Mazowieckiej

Obwód pnia: 355 cm

Wysokość drzewa: 17,8 m

Średnica korony: 19 m

Forma ochrony: pomnik przyrody

Fot. 1 Pokrój dębu (fot. T. Łyszcz, dnia 24.06.2025 r.)

PRACOWNIA PRZYRODNICZA KORONA

Dendrolog-Warszawa.pl

7/18

➤ **warunki glebowe:**

- ograniczone od strony wschodniej – w odległości 1,7 m utwardzony plac
- z pozostałych stron powierzchnia biologicznie czynna

➤ **pień:**

- wyraźne nabiegi korzeniowe
- prosty, walcowaty
- ubytek wgłębny otwarty od strony południowej u podstawy
- rozkład pnia od strony południowo-wschodniej na wysokości 1.7 m o wymiarze 65x19 cm
- powyżej ubytku od strony południowo-zachodniej rany stare niezabliźnione po odciętych dwóch konarach z widocznym rozkładem
- I badanie tomografem akustycznym na wys. 37 cm przy obwodzie 453 cm
- II badanie tomografem akustycznym na wys. 234 cm przy obwodzie 363 cm

➤ **korona:**

- korona nieregularna
- w koronie 5 wiązań
- jedno wiązanie podwójne pomiędzy konarami konstrukcyjnymi oraz dwa podwiązujące konary
- od strony północnej i północno-wschodniej na wys. 3 m ubytki wgłębne zamknięte, zabliźnione po odciętych konarach (4 szt.)
- ślady cięć w koronie

- posusz 10%
- martwe gałęzie i konary
- ucięty w latach ubiegłych konar pionowy („środkowy”)
- rany nie zabliźnione po odciętych konarach

Fot. 2 Badanie tomografem akustycznym wykazało, iż powierzchnia objęta rozkładem wynosi 86% - niskie ryzyko wyłamania (fot. T. Łyszcz, dnia 24.06.2015 r.)

Fot. 3 Badanie tomografem akustycznym
wykazało, iż powierzchnia objęta rozkładem
wynosi 71% - niskie ryzyko wylamania
(fot. T. Łyszcz, dnia 24.06.2015 r.)

10. Podsumowanie

W dniu 24.06.25 r. przeprowadziłem wizję terenową w celu oceny stanu zachowania dębu (pomnik przyrody) rosnącego na terenie Placu Marszałka Piłsudskiego w Rawie Mazowieckiej. Zgodnie z uchwałą Nr V/25/15 Rady Miasta Rawa Mazowieckiego dn. 4 marca 2015 r. w sprawie pomników przyrody drzewo zostało objęte ochroną.

WNIOSKI

I. Badanie tomografem akustycznym

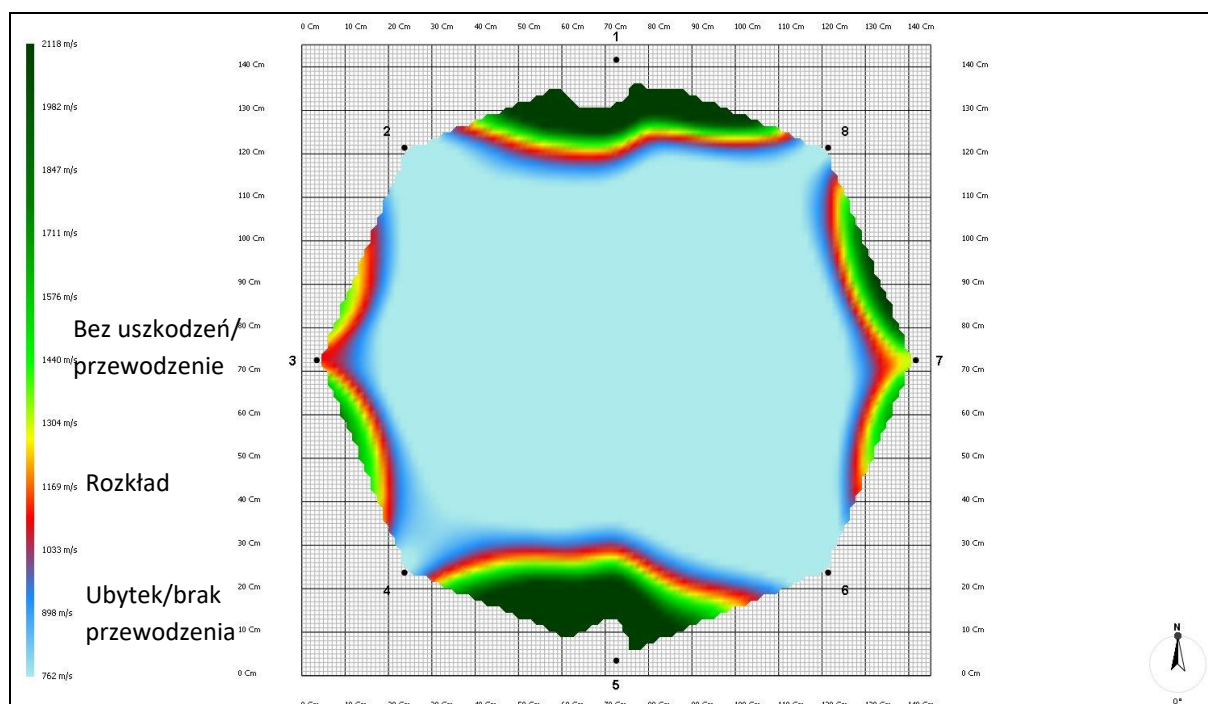
W celu zobrazowania wnętrza pnia wykonałem badanie drzewa stosując bezinwazyjną metodę przy użyciu tomografu akustycznego ArborSonic 3D z użyciem 8 czujników. Jest to urządzenie do bezinwazyjnego wykrywania chorób i pustek w pniach żyjących drzew. Wynikiem pomiaru jest mapa przejrzyste przedstawiająca prędkości rozchodzenia się dźwięku w poprzek drzewa. Prędkość dźwięku w drewnie zależy od stanu zdrowia drewna stąd mamy precyzyjne graficzne przedstawienie wnętrza badanego pnia.

Pomiar wykonałem na wysokość 37 cm i 234 cm. Na badanych wysokościach mamy do czynienia z procesem rozkładu wnętrza pnia. Zbutwiała (zainfekowana) część stanowi kolejno 86% i 71% powierzchni przekroju pnia.

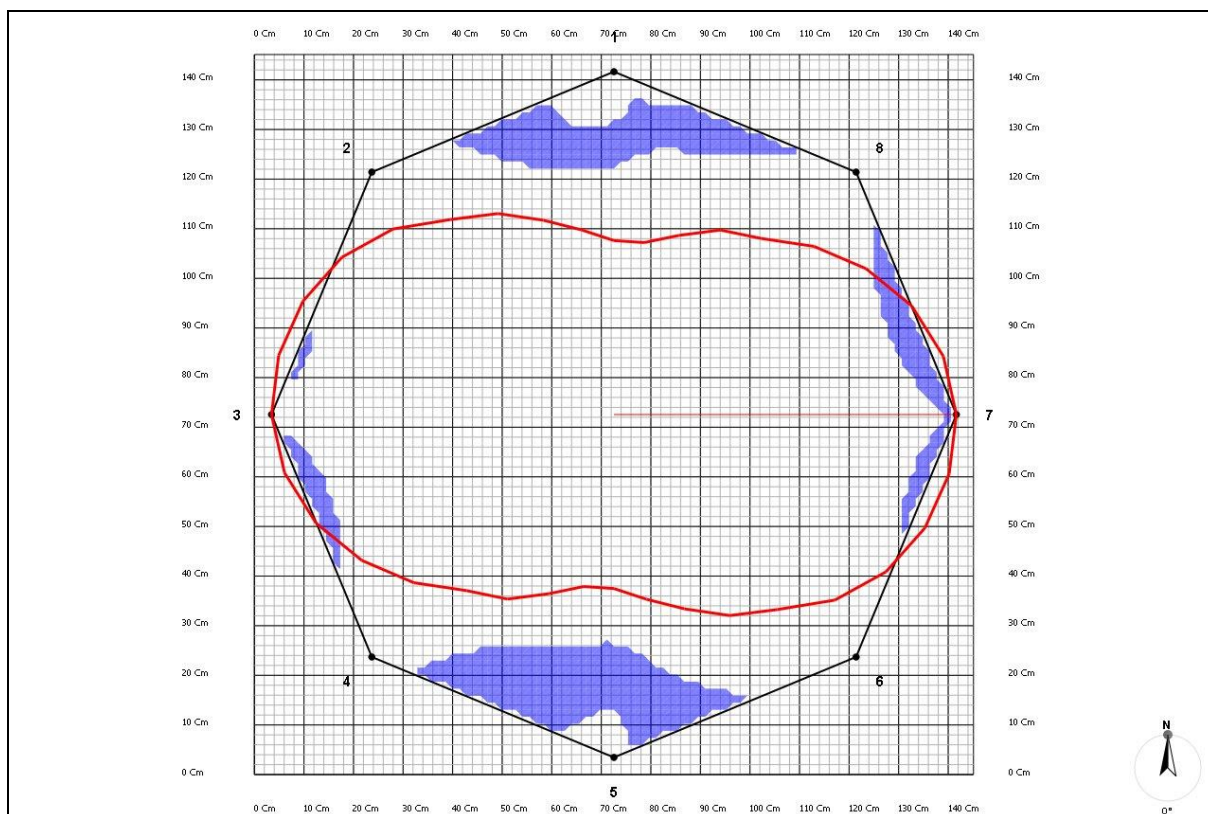
Pomimo rozkładu dąb obecnym stanie zachowania stanowi niskie zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Tab. 1 Badanie tomografem akustycznym (dnia 24.06.2025 r.)

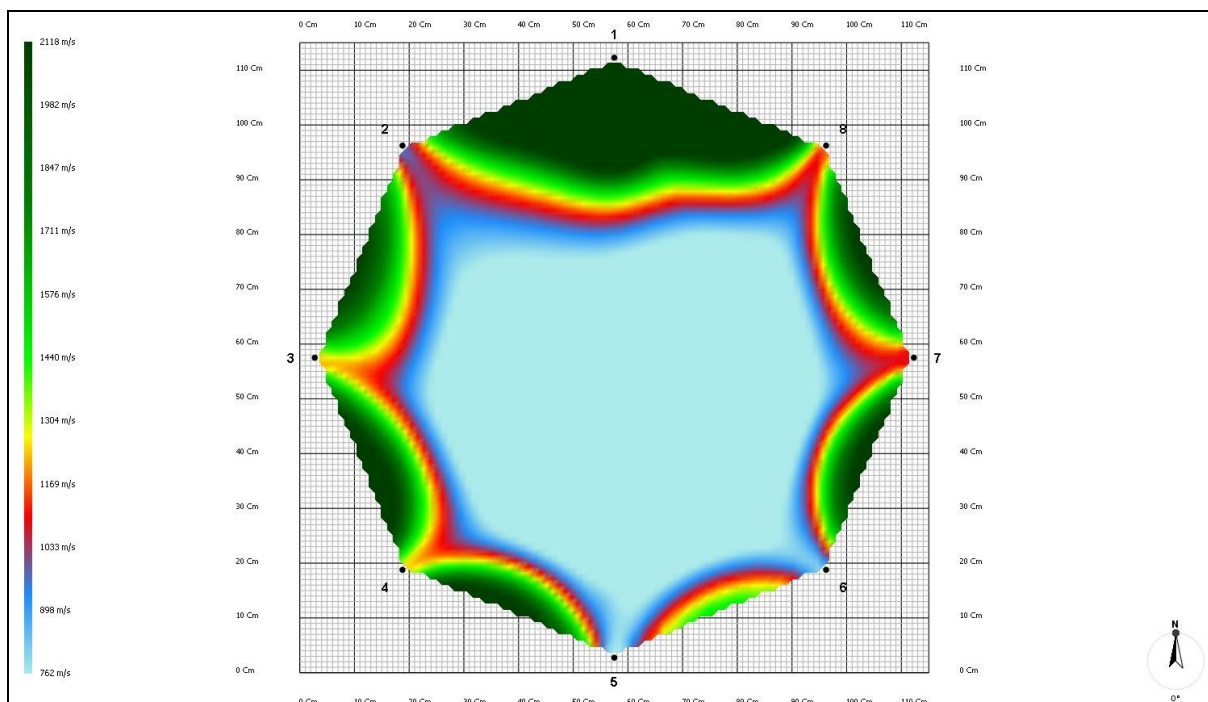
Nazwa Warstwy	Wysokość	Powierzchnia objęta rozkładem	Współczynnik bezpieczeństwa	Ocena ryzyka
Warstwa #2	234 Cm	71 %	499 %	Niskie ryzyko
Warstwa #1	37 Cm	86 %	344 %	Niskie ryzyko

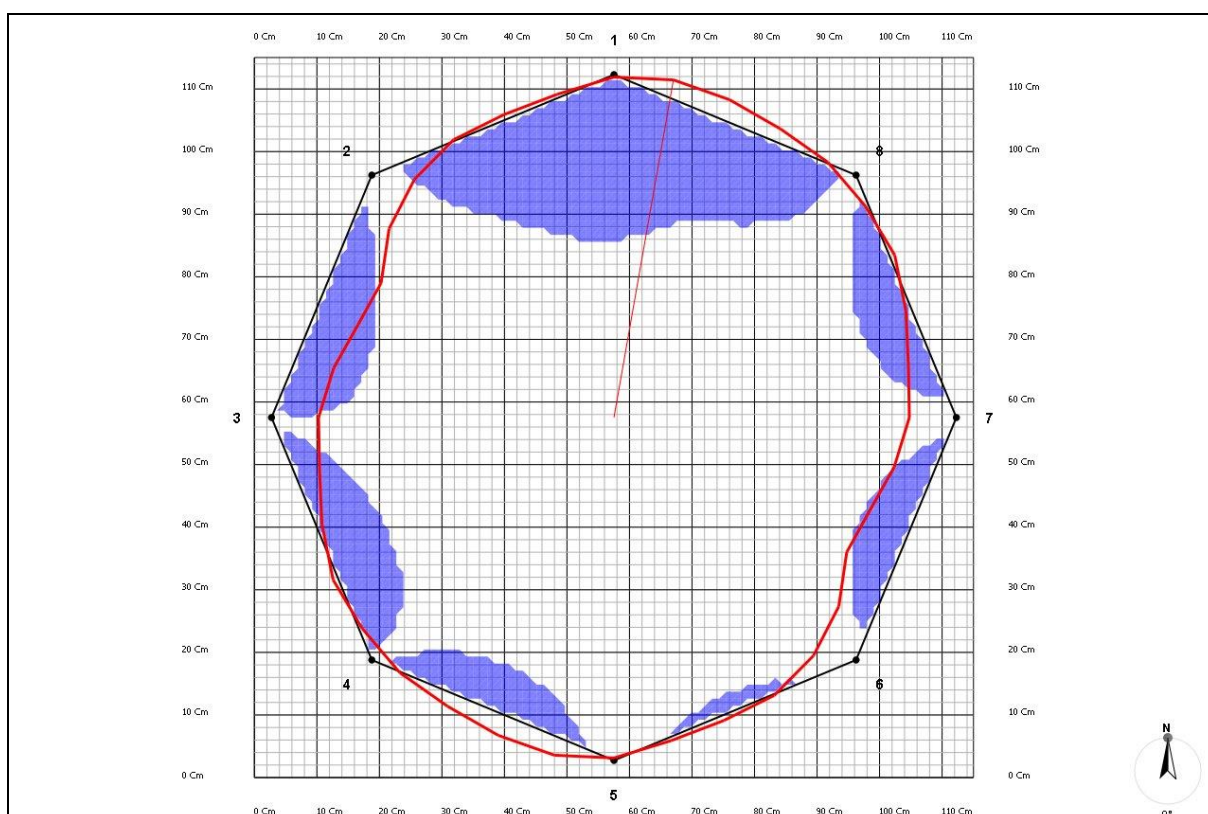
Rys. 2 Ubytek zarejestrowany przez tomograf akustyczny na wysokości 37 cm

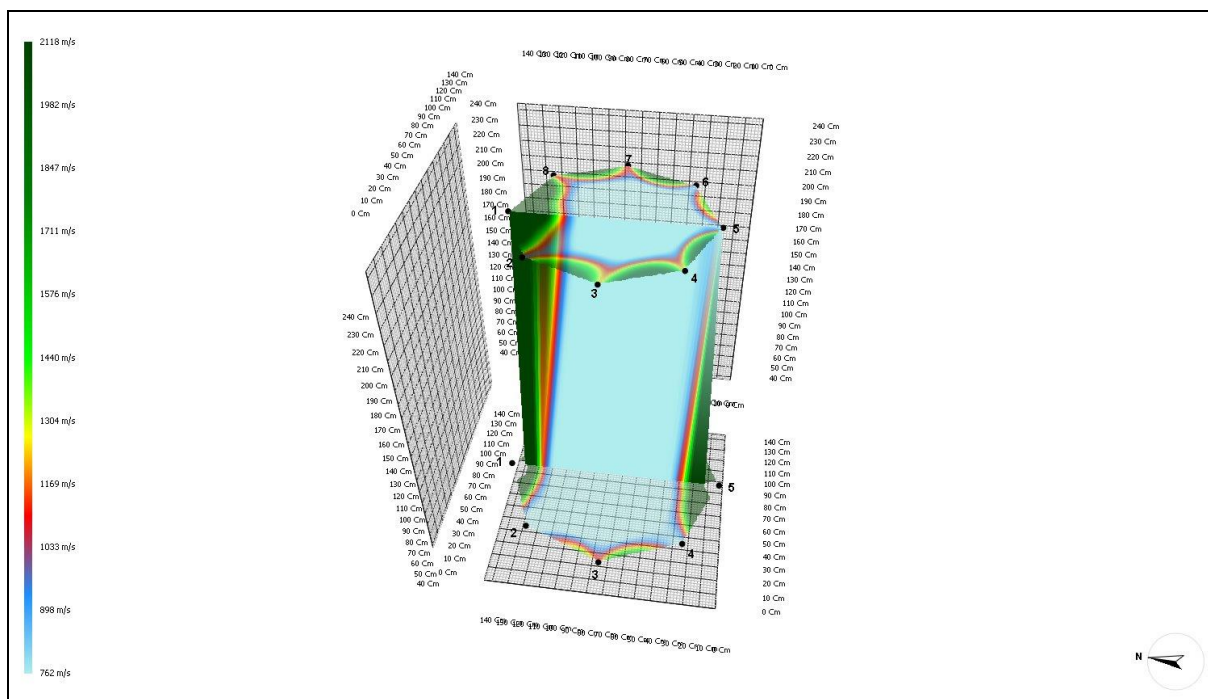
Rys. 3 Mapa obszaru ubytku na wysokości 37 cm

Rys. 4 Ubytek zarejestrowany przez tomograf akustyczny na wysokości 234 cm

Rys. 5 Mapa obszaru ubytku na wysokości 34 cm

Rys. 6 Tomograf wielowarstwowy 3D – widoczny zaawansowany rozkład wnętrza pnia

- Tilt direction is not taken from the photo and needs to be provided manually at all times. This is the number of the sensor at the bottom Layer in which direction the trunk tilts.
- Wind velocity must be set to hurricane wind speed which is 33m/s or 75 mph.
- Drag factor is the drag coefficient of the crown, taken from the tree species database.
- Strength is the yield strength of the trunk wood, also taken from the species database.
- Wind force is the calculated force acting on the crown center at the given crown size.
- The table lists all the layers. The second column is the layer height, the third column is the Safety Factor and the fourth column is the Risk Rating.

Dąb
24.06.2025r.

Safety Factor	below 50%	50% - 100%	100% - 150%	above 150%
Risk Rating	Extreme Risk	High Risk	Moderate Risk	Low Risk

- The Layer Details section shows the details for the selected layer. Decayed area is the percentage of the decayed region on the selected layer compared to the total layer area.
- Avg T/R is the average ratio of the intact wall thickness to the trunk radius. Some scholars recommend that the trunk is safe if this value is above 0.3. However the Safety Factors don't consider this parameter and in this implementation it is shown just as a distinct piece of information. The exact formula is: $AvgT/R = 1 - \sqrt{DecayedAreaRatio}$.
- Tree weight above layer is the estimated total weight of tree that is above the selected layer.
- M is the torque resulting from the wind and gravity forces.
- Max stress is the maximal stress resulting from the torque and mass of the tree, taking into consideration the tomogram.
- Safety factor is the ratio of the wood strength from the species database as shown at "Strength" and this computed maximal stress, multiplied by a correction factor of 70%. The

Rys. 7 Fragment instrukcji ArborSonic

II. Zalecenia

Z uwagi na rozbudowaną koronę dębu i występujący posusz oraz rozkład pnia należy wykonać zabiegi pielęgnacyjne o charakterze cięć.

Do takich zabiegów należą:

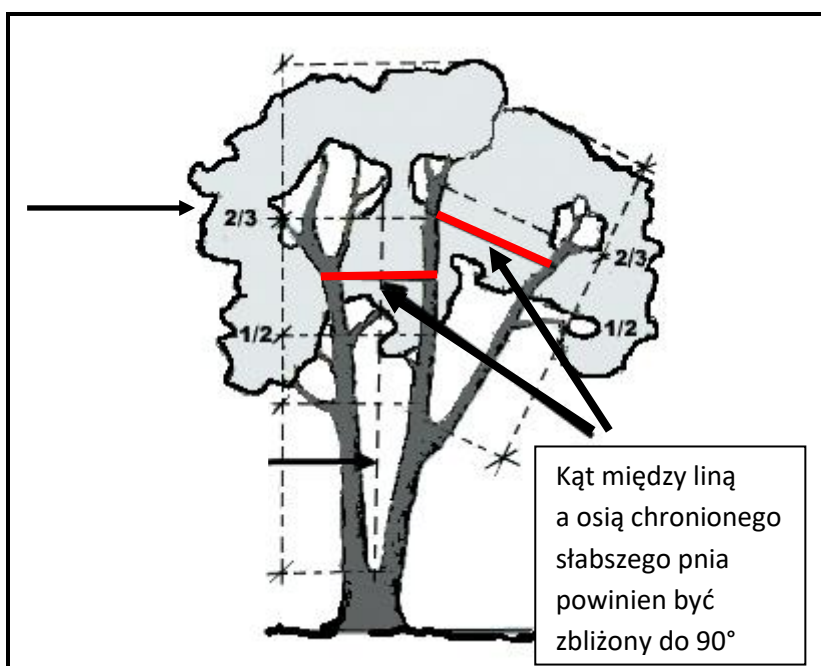
- cięcia sanitarne polegające na usunięciu gałęzi martwych, zamierających, nadłamanych, usunięcia pędów odroślowych, tylcy;
- usunięcie konarów pozbawionych „pomp zasilających” (nie rokujących szansy na przeżycie);
- cięcia prześwietlające w celu wpuszczenia wiatru w koronę;
- cięcia korygujące polegające na wykonaniu skrajnych zabiegów w już ukształtowanej koronie celem poprawienia stabilności konstrukcji. Wykonując takie cięcia należy pamiętać, aby nie usuwać więcej niż 30% całej masy wegetacyjnej;
- wyrównanie miejsc po wyłamanych gałęziach i konarach;
- cięcia konarów i gałęzi w koronie wykonywać należy zgodnie z zasadą „1/3” w myśl, której średnica pozostawionej, tuż poniżej cięcia, gałęzi nie jest mniejsza od 1/3 średnicy powstałej po usunięciu rany (tzw. „pompa zasilająca”);
- zabezpieczenie miejsc po odciętych konarach i gałęziach polegające na oczyszczeniu, uformowaniu i zaimpregnowaniu powierzchni rany lub ubytku. W przypadku ran o średnicy do 10 cm zabezpieczamy całą powierzchnię preparatem emulsyjnym. W przypadku ran o średnicy powyżej 10 cm stosujemy preparat emulsyjny tylko na krawędziach rany, zaś część centralną zabezpieczamy preparatem impregnującym.

III. Wiązanie

Zaleca się podwiązanie konaru od strony placu usytuowanego nad ławką.

Wiązania należy dobrać uwzględniając wagę wiązanych konarów. Wiązanie należy założyć między $1/2$ i $2/3$ wysokości wiązanych między sobą konarów. Czasami okazuje się, że w wyznaczonym miejscu zainstalowania wiązania, średnica konarów jest na tyle mała, iż nie spełnia warunku a mianowicie zależności między średnicą nasad wiązanych ze sobą konarów i ich średnicą w miejscu mocowania wiązania. Nie zawsze istnieje możliwość założenia wiązania w miejscu wyliczonym jak wyżej. Należy zwrócić uwagę, iż nie należy lokalizować wiązań w połowie wysokości wzmacnianych konarów.

Kąt pomiędzy liną a osią chronionego słabszego konara powinien być zbliżony do 90° (Rys. 9).

Rys. 8 Przykładowa lokalizacja wiązania elastycznego

III. Obecność gatunków chronionych w obrębie zadrzewień

Podczas wizji terenowej nie stwierdzono w obrębie drzewa gatunków chronionych roślin, zwierząt, grzybów.

Mając na uwadze powyższe stwierdzam, iż drzewo stanowi wysoką wartość przyrodniczą i krajobrazową i należy je pozostawić w gruncie pod specjalistycznym nadzorem dendrologicznym.

Na tym opinię wydaną bezstronnie, z całą sumiennością i według najlepszej wiedzy zakończyłem.

Opracował:

mgr inż. Tomasz Łyszcz

Inspektor Nadzoru

ds. pielęgnacji i ochrony drzew

nr wpisu 26 2013, nr upr. VII/05/47/13

PTChD-NOT